

Onderwijsaanpak

Naam type maatregel	Onderwijsaanpak
Omschrijving van het type maatregel	
Algemene beschrijving en definitie type maatregel	In stedelijke gebieden, met MBO's, HBO's en universiteiten, maken studenten deel uit van de reizigers die in een drukke spits naar de onderwijsinstelling gaan. De hyperspits in het OV zou verlicht kunnen worden als lessen vroeger of later ingeroosterd zouden worden. Hierdoor wordt de piekbezetting verlaagd en over een langere periode uitgesmeerd. Het voordeel hiervan is dat het reiscomfort toeneemt en daarmee ook de aantrekkelijkheid van het OV. Het uitsmeren van de hyperspits, door de onderwijsaanpak op mobiliteit, kan een aanzuigende werking hebben op OV gebruik als vervanging van de auto, vooral voor het woon-werkverkeer.
Maatregelen die hieronder vallen	Verhuizen onderwijsinstelling naar OV-locatie, aanpassing dienstregeling i.c.m. onderwijstijden, mobiliteitsplan, scholenaanpak
Indicatie invoeringstermijn	Onderwijsinstellingen moeten hun rooster en lesindeling veranderen om studenten buiten de hyperspits te laten reizen. Daarnaast is het van belang dat studenten nog wel korting ontvangen buiten een aangepast dalvenster. Het kan 1 tot 3 jaar duren voordat deze aanpassingen doorgevoerd zijn.
Indicatie zichtbaarheid effecten	Een lagere bezettingsgraad binnen de hyperspits. Hierdoor neemt de aantrekkelijkheid van het OV als vervanging van de auto in woon-werk verkeer toe, wat een aantrekkende werking kan hebben op OV-kilometers.
Categorie	
Thema	4. Werkgever- en onderwijsaanpak
Type	Onderwijsaanpak
Trias Mobilica	Veranderen
Gebiedstopologie	
Randvoorwaarden voor slagen	Aanpassen van lestijden en eventuele lessen op afstand door onderwijsinstellingen. Uitbreiding van daluren-moment bij OV bedrijven waarop studenten korting kunnen krijgen.
Metropolitaan	+
Stedelijk	+
Landelijk	0
	Het spreiden van de hyperspits zorgt voor een lagere bezetting in het OV. Dit zal voornamelijk effect hebben in gebieden waar veel voortgezet onderwijsinstellingen zijn, zoals MBO's, HBO's en universiteiten. Deze instellingen bevinden zich voornamelijk in stedelijke gebieden. Daarnaast wordt het effect versterkt wanneer er veel OV-verbindingen zijn. Deze twee punten hebben vooral betrekking op stedelijke gebieden.
Emissiereductie	
Effect op CO ₂	0,1 ± 0 kton CO ₂
Toelichting op rekenmethodiek	Het percentage afname van studenten en scholieren in de hyperspits door de maatregel is geschat op 10%. Verder is aangenomen dat de vrijgekomen capaciteit voor 25% wordt benut. Dit is een grove schatting die in de praktijk sterk zal verschillen per traject.

Overige effecten

Effect op de vraag naar duurzame energie (i.r.t. RES)	0	Het spreiden van de hyperspits heeft geen verhogend effect op de vraag naar duurzame energie. Echter, wanneer het OV frequenter gaat rijden om de gespreide spits op te vangen kan dit wel resulteren in een hogere vraag.
Leefomgeving	+	Een spreiding van de hyperspits leidt ertoe dat de piekdruk in het OV afneemt. Hierdoor wordt het OV aantrekkelijker als alternatief op de auto.
Bereikbaarheid	0	De onderwijsaanpak heeft geen direct effect op de bereikbaarheid.
Verkeersveiligheid	+	Een lagere (piek)druk in het verkeer zorgt voor een hogere verkeersveiligheid.
Geluid	0	De onderwijsaanpak heeft geen direct effect op het aantal verkeersbewegingen. Hierdoor neemt het geluid niet significant af of toe.

Verantwoordelijkheid

Bestuurlijk	Gemeente en provincie	
Verantwoordelijkheden	In de implementatiefase expliciet en passend maken van maatregelen (bv. afspraken maken met onderwijsinstellingen en studenten, evt. financiële prikkel overwegen). In de uitvoeringsfase in gesprek blijven met onderwijsinstellingen en studenten, evalueren, waar nodig adviseren, eventueel toekennen financiële prikkel.	
Partners/Stakeholders	Onderwijsinstellingen; vervoerders, concessiehouders voor het aanpassen van de dienstregeling.	

(Implementatie-) kosten (€ / CO₂ reductie)

Overheid (impl.kosten)	€	Het spreiden van lestijden, waardoor de hyperspits afneemt hebben relatief lage kosten. Onderwijsinstellingen dienen hun lesprogramma's aan te passen. De kosten voor het toepassen van de onderwijsaanpak veranderen niet richting 2030.
Nationale kosten	€	
Kosten eindgebruiker	€	

Overig

Mogelijke maatschappelijke baten	Spreiding van de hyperspits waardoor de bezetting afneemt. Hierdoor komt er ruimte vrij voor reizigers die een shift willen maken van auto naar OV.	
Mogelijke maatschappelijk kosten	Aanpassing van onderwijstijden.	
Overige aandachtspunten	Geen.	

Bronnen

(CE Delft, 2020)

0 = geen tot verwaarloosbaar effect; + = positief effect; ++ hoog positief effect; +++ zeer hoog positief effect;

€ = <0 €/ton CO₂ reductie; €€ = 0-10 €/ton CO₂ reductie; €€€ = 10-100 €/ton CO₂ reductie; €€€€ = >100 €/ton CO₂ reductie